

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVILJA, KI ŠE IZHAIJA

PLANINSKI

VEŠTNIK

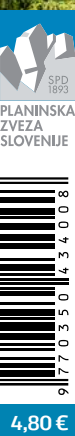
11
2025

TEMA MESECA

**Bogumil
Brinšek**

Z NAMI NA POT

**Pogorje Visočica
v Hercegovini**

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – **IZDELEK MESECA DECEMBRA**

SPOMINI STAREGA ALPINISTA, Peter Muck

Spomini, ki jih avtor opisuje v svojih dvaindvajsetih leposlovnih zgodbicah, imajo svojevrstno zgodovinsko vrednost. Opisujejo namreč čas takoj po vojni, ko se je naš alpinizem začel na novo razvijati. Iz njegovih zgodb izvemo vse o pomanjkanju plezalne opreme in iznajdljivosti povojnih generacij. Govori o ljudeh in njihovih navadah, o dogajanju v kočah, o prehrani in o »prebavnih težavah« take in drugačne sorte, skratka o življenju, in to na zelo pozitiven način ter prežeto s humorjem.

Format: 165 x 240 mm, 144 strani, italijanska šivana vezava

CENA: V času od 1. 12. do 31. 12. 2025 lahko knjigo kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: **11,45 €* (redna cena: 22,90 €*).**

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

ISKRÍ SE BESEDA, Žarko Rovšček, Tone Škarja

Škarjeva literarna zapuščina nam daje ponovno priložnost, da sežemo v globino njegovih življenjskih modrosti, razmišljanja in njegovih iskrivih odzivov na dogajanja okrog sebe. Pouči pa nas tudi o tem, da alpinizma ne preveva zgolj romantika. Velikokrat je v ozadju blestečih dosežkov v domačih in tujih gorah tudi trd spopad osebnosti, soočenje različnih mnenj in pogledov na njegov razvoj, kar se kaže predvsem pri prizadevanju za ustrezen delež iz – vsaj po mnenju alpinistov – vselej preskromnih državnih in sponzorskih sredstev. Naj se tudi po Tonetovem odhodu še naprej neti njegov pronicljivi duh, naj se iskrí njegova beseda!

Format: 165 x 240 mm, 248 strani, italijanska šivana vezava

CENA: 34,90 €

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 125. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Šilak, Miha Pavšek, Simona Nahtigal, Žarko Rovšek

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVNA ZASNOVA

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4200 izvodov

Prispevke, napisane s računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 48 EUR, 72 EUR za tujino, posamezna številka 4,80 EUR, poletna številka 5,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (36 EUR, tujina 62 EUR). Letna naročnina e-revije 40 EUR, za člane PZS 30 EUR, kombinacija tiskane in e-revije 64 EUR (za člane PZS 48 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Reka Jeti-Ögüz v Kirgizistanu

Foto Massimo Cappuccio

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpeli kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Kjer drugi vidijo konec poti, jaz vidim začetek

Le nekaj let pred prvo svetovno vojno je slovensko planinstvo še vedno ždelo v svojem varnem, toplim okolju. Prej kot na to, da bo nekoč dalo iz svojih vrst svetovno uspešne alpiniste, je spominjalo na razvajanega štiridesetletnika, ki se še vedno drži maminega krila. Ustanovitelji našega planinstva so se na začetku pač odločili, da bo imel njihov otrok kar se da varno življenje.

Prve zametke zavedanja, da razvajeni otrok odrasča, nam je prinesel Bogumil Brinšek, o življenju katerega pravzaprav zelo malo vemo. Ves čas ga je obdajala tiha skromnost, nikoli se ni rinil v ospredje, niti si ni želel priznanja za svoje dosežke, raje je prepustil drugim, da so o njih govorili. Med mladimi v Slovenskem planinskem društvu (SPD) je našel somišljenike in postal njihov vodja. Ustanovili so neformalno društvo Dren in bili prvi, ki so pozimi, ko "vsak pameten Kranjec doma pije vino in ne hodi po gorah", začeli odhajati v zasneženo visokogorje, poleti pa raziskovali tehnično zahtevna brezpotja in se spuščali v neznano kraško podzemlje.

Brinšek je verjel, da so gore prostor ustvarjalnega duha, ne le fizičnega napora. S svojimi mojstrskimi fotografijami je pokazal, da je mogoče lepoto gora ujeti tudi z umetniškim, ne le dokumentarnim občutkom. Z drenovci je postavil temelje in odprl pot generacijam, ki so začele pisati zgodbo slovenskega alpinizma.

Slovensko planinstvo ga ob njegovem času ni znalo prav razumeti. Ideja drenovcev o slovenskem plezalcu brez vodnika in planincu, ki tudi pozimi odhaja v gore, se je zdela prenačljiva in nevarna. Vse je bilo še v znamenju političnega boja zaradi nemške prevlade v naših gorah in v takšno ozračje je vstopil Brinšek, ko se je srečal s SPD. Tihi fotograf in samohodec je popeljal somišljenike v Kamniške planine in že s prvim obiskom presegel okvire tedanjega konservativnega planinstva. Ustanovitelji SPD so se hoteli razlikovati od konkurenčnih nemških društev predvsem po narodnostnem značaju, nikakor pa jih niso želeli posnemati po načinu gibanja v gorah. V svojem pravilniku so zapisali, da društvo "ne bo gojilo vratolomne turistik".

In vendar se je prav v tej zadržanosti skrivala slepa pega – medtem so ljubljanski Nemci odmevno plezali v stenah in širili sodobno gorniško misel. Brinšek je svojo skupino drenovcev tudi sam vpeljal v lažje alpinistične smeri, v domačem SPD pa so ga lahko spoznali le kot fotografa in se ob njegovih mojstrovinah čudili gorskim predelom, ki jih nihče od naših planincev ni poznal.

Njegova pot je bila kratka in se je tragično končala na srbskem bojišču v prvih tednih prve svetovne vojne. Ironija usode je poskrbela, da je padel v uniformi avstrijskega častnika za monarhijo, s katere politiko se kot prepričan slovanofil ni strinjal. Za mesto njegovega groba nismo nikoli izvedeli, žal je bila pozneje hudo okrnjena tudi njegova fotografska zapuščina, ki je večinoma izginila v požaru našega arhiva leta 1958.

V zgodovini slovenskega planinstva so bili ljudje, ki so hodili pred svojim časom, med prvimi zagotovo Brinšek. Tam, kjer so drugi videli konec poti, je on videl začetek. In ko so drugi še čakali pomlad, je on pihal lepote zimskih gora. Z njim se je rodil duh raziskovanja, tisti nemir, ki je pozneje v tridesetih letih s skalaši postal gonilo slovenskega alpinizma. Tudi planinsko fotografijo je s svojimi deli povzdignil v umetnost in ji dal status, ki ga ohranja še danes. Bogumil Brinšek nas uči, da nek narod ne postane gorniški samo zato, ker ima gore. Mora imeti tudi ljudi, ki si upajo vanje vstopiti prvi.

Dušan Škodič

¹ Naslov uvodnika ni izvira Brinškova misel, jo pa vsekakor odraža.

4

19

22

26

30

32

UVODNIK

1 Kjer drugi vidijo konec poti, jaz vidim začetek

Dušan Škodič

ZGODOVINA

4 Kratka, a bogata življenjska pot

Dušan Škodič

MNENJE

19 O vremenu in snežnih razmerah

Andrej Velkavrh

AVANTURA

22 Med lavo in snegom

Tomaž Jakofčič

TREKING

26 Kirgizistan, gorsko srce Osrednje Azije

Massimo Cappuccio
Prevedel Mire Steinbuch

RAZMIŠLJANJE

30 Trajnostni razvoj in slovenska gorska narava

Janez Strehovec

Z NAMI NA POT

32 Visočiška kronika

Miran Hladnik

PLANINČKOV KOTIČEK

41 Eva in planinski muc Kapučino

Mateja Pate

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**

41

44

48

51

54

56

ČASTITLJIVA OBLETNICA

44 Bogata zgodovina radovljjskih planincev

Jana Remic

OBLETNICA

48 Prostor planinske skupnosti

Tadeja Zupančič

OBLETNICA

51 Še en člen v poslanstvu SPD Trst

Žarko Rovšček

DOŽIVETJE

54 Geometrija in požrešne ovce

Teja Močnik

POHODNIŠTVO

56 Božične kanarske poti

Cene Udovič

ZGODBE IZ POD HIMALAJE

60 Prelaz Hans Gali

Matjaž Čuk

STRIP

63 Zdaj sem gorski reševalec!

Ažbe Polšak

ZNANJE

64 Hitro spremenljivo in muhasto

O vremenu v gorah

FESTIVAL

68 Tri dni zgodb, ki jih pišejo gore

Peter Mikša

ALPINIZEM

70 Kjer se tkejo vezi

Simona Nahtigal

72 ALPINIZEM

73 LITERATURA

74 PLANINSKA ORGANIZACIJA

Naročilo na Planinski vestnik

Brezplačna številka
24/7: 080 18 93
01 43 45 684
trgovina@pzs.si
Ljubljana,
Ob železnici 30a

e-revija.planinskivestnik.com

